

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 306781
Datum vergadering: 8 maart 2022
Datum voorstel: 18 januari 2022
Nummer: 23 A
Onderwerp: Garantstelling voor duurzame energieopwekking van REB NOT

Voorgesteld raadsbesluit

1. De coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente (REB-NOT) en de daarin deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen aan te wijzen als door de gemeenteraad 'goedgekeurde partij' op de invulling van de publieke taak in de zin van de Wet Fido en de Nota Geldleningen en garantstellingen;
2. Garant te staan voor leningen op projecten die voortkomen uit het REB-NOT;
3. Garantstellingsaanvragen, cumulatief boven € 1 miljoen ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad;
4. In 2024 de uitvoering van de garantstellingen te evalueren en voor te leggen aan de gemeenteraad.

Samenvatting van het voorstel

Aanvullend op het besluit tot oprichting van het REB-NOT wordt via het besluit tot garantstelling de publieke taak in de energietransitie gestimuleerd. Hiermee kan iedereen deelnemen en bijdragen in kleine- en grootschalige collectieve duurzame energie initiatieven.

Aanleiding voor dit voorstel

De energietransitie is in alle opzichten een uitdagende opgave waarvoor we als totale samenleving staan. Ook lokale energie initiatieven (LEI's) zijn zich bewust van deze maatschappelijke opgave en doen hun best om met oog voor de lokale belangen hierin bij te dragen. Doordat de LEI's gerund worden door vrijwilligers en vaak nog jong van organisatie zijn verschillen de LEI's onderling in ervaring, kennis en kunde, tijd en financiële mogelijkheden. Richting de gemeenteraad van Dinkelland hebben LEI's aangegeven de meerwaarde te zien in een REB-NOT.

In de energietransitie hebben de gemeenten een regierol toebedeeld gekregen.

De NOT-gemeenten hebben ervoor gekozen om daarin een stimulerende/faciliterende rol en eventueel een zelfontwikkende rol te spelen via o.a. de moties van:

- Gemeente Tubbergen: Motie nr. 2021-Oude Steenhof/Groothuis-2 met Onderwerp: RES 2.0 – gemeentelijk energiebedrijf;
- Gemeente Tubbergen: Motie nr 2020-Weerink-Plegt-Wessels-Groothuis-1 met Onderwerp: Gemeentelijke exploitatie windmolens
- Gemeente Losser: Motie ID 141 fracties: D66, CDA, BF en PvdA met onderwerp: Losserse Energie Opwekking door de gemeente Losser.

Daarnaast speelt mee dat marktpartijen bij gemeenten kijken naar de mogelijkheden voor grootschalige opwek. Deze marktpartijen hebben niet alleen door hun kennis en kunde en hun financiële buffers een grote voorsprong t.o.v. de LEI's die hier actief zijn, zij kijken doorgaans ook met andere ogen naar die mogelijkheden. De LEI's, die met hun maatschappelijke karakter gerund worden door vrijwilligers, hebben participatie hoog in het vaandel staan, zijn als organisatie vaak nog jong en financieel geen partij t.o.v. marktpartijen.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

De gemeente Dinkelland haakt aan bij de doelstelling dat in 2050 de energievoorziening volledig duurzaam moet zijn. Dat is ambitieus. Hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden. Hier willen we samen met inwoners, organisaties en andere gemeenten invulling aan geven.

Het thema duurzaamheid is een dynamisch beleidsterrein dat volop in ontwikkeling is en aan verandering onderhevig. We constateren dat er de afgelopen jaren de nodige inspanningen zijn geleverd. Zo is een

aantal inspanningen uit de ambitiebegroting reeds uitgevoerd die inmiddels geborgd zijn in de lijn (actielijn afval). We zien tegelijkertijd ook dat er voor de komende jaren extra taken en uitdagingen op ons afgekomen zijn. Denk onder meer aan de Regionale Energie Strategie, de warmtevisie en het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. In de begroting 2020 zijn daarom de actielijnen en inspanningen reeds bijgesteld, daarbij is rekening gehouden met de huidige trends en ontwikkelingen en de uitkomsten van de mid-term review. We zullen de komende jaren moeten blijven inspelen op de ontwikkelingen en bijsturen waar nodig. In de begroting van 2022 via de ambities Energie: Wind en Zon, Warmte en Duurzaam van onderop, willen we o.a.:

- Geen gebruik van fossiele brandstoffen, maar duurzame vormen van energieopwekking;
- In 2050 zijn alle huishoudens en bedrijven in de gemeente Dinkelland van het aardgas af;
- Het aanjagen en stimuleren van initiatieven van onderop;
- Aanjagen en stimuleren van werkgroepen en coöperaties duurzaamheid in de kernen;
- Ondersteunen en aanjagen van duurzaamheidsinitiatieven van onderop;
- Faciliteren biogas(rotonde)

Argumentatie

De oprichting van het REB-NOT heeft o.a. tot doel om met lokale coöperaties en hierin deelnemende inwoners, zoveel mogelijk projecten voor duurzame energieopwekking te realiseren. Hierdoor ontstaat niet alleen een platform waarbinnen duurzame energieprojecten van onderop gaan ontstaan, maar komt er ook een betere balans tussen de lokale lasten en lusten.

Door de oprichting van het REB wordt alle lokaal aanwezige kennis van coöperaties gebundeld en de kans tot verdere professionalisering geboden. Hiermee kunnen niet alleen kleinschalige, maar ook grootschalige energie initiatieven worden gerealiseerd.

Naast dat het REB de kennis en kunde voor dit soort projecten kan faciliteren, is het belangrijk dat het REB-NOT ook een goede financieringsbasis heeft voor het uitvoeren van die projecten.

In het algemeen hebben duurzaamheidsprojecten veelal grote investeringen aan het begin, welke zich na realisatie over een langere termijn terugverdienen. Marktpartijen proberen deze voorinvesteringen vaak deels te dekken door de inbreng/participatie van omwonenden, maar grotendeels zal deze vanuit een andere/externe financieringsbron moeten komen. Deze andere/externe financieringsbron of marktpartij stelt, binnen het project, naar verwachting, ook op participatief vlak, zo haar voorwaarden.

Via het REB-NOT blijven deze te stellen voorwaarden in eigen beheer en kunnen projecten via een senior geldlening voor 80% gefinancierd worden door garantstelling van de gemeente (bijv. via een laag rentende lening bij het BNG) en voor 20% met een achtergestelde geldlening door leden van energiecoöperaties. Door het uitgangspunt te hanteren dat er geleend kan worden tegen een zo laag mogelijke rente voor de senior lening ontstaat er meer ruimte voor het verstrekken van een goede rente op de achtergestelde geldlening. De hierdoor vrijvallende middelen worden uitgekeerd aan alle leden, die om deel te nemen slechts € 10 per project waaraan ze deelnemen betalen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor inwoners om financieel te participeren als ze daartoe financieel in staat zijn. Zij kunnen deelnemen aan de 20% Achtergestelde Geldlening. Daarnaast kunnen de coöperaties ook financiële ruimte creëren voor maatschappelijke doelen, zoals bijvoorbeeld het bestrijden van energiearmoede en het financieren of ondersteunen van nieuwe initiatieven voor duurzame energie.

Naast dat mede hierdoor een maatschappelijke balans kan ontstaan tussen de lokale behoefte en opwek van duurzame energie, dragen de projecten ook bij aan de doelen van de energietransitie en het klimaatakkoord.

Met het besluit tot garantstelling kan het REB-NOT met de aangesloten coöperaties al op zeer korte termijn projecten ontwikkelen en de daarvoor benodigde subsidies via SCE en SDE++ aanvragen. De SCE start een nieuwe openstellingsronde per 1 maart 2022. Het is van belang voor de coöperaties om tegen die tijd een aantal projecten volledig voorbereid te hebben, want voor de SCE geldt: wie het eerst komt die het eerst maalt. (De SDE++ voor 2022 is nog niet bekend gemaakt.)

Externe communicatie

Afhankelijk van de definitieve besluiten rondom de oprichting van het REB-NOT zal via een persbericht gecommuniceerd worden. Dit persbericht zal naast dit besluit ook de huidige stand in het besluitvormingsproces binnen de NOT-gemeenten communiceren.

Financiële paragraaf

Het uitgangspunt voor de projecten is 80% financiering met Vreemd Vermogen door een lening bij de BNG met garantstelling van de gemeente. Dit betreft een seniorlening. Het risico voor de gemeente is erg klein. De overige 20% wordt gefinancierd met een Achtergestelde Geldlening (AGL) via de leden van de

coöperaties (inwoners en kleine ondernemers), deze leden meer profiteren dan leden die niet investeren. Doordat het een achtergestelde lening betreft lopen zij daarvoor ook een risico.

Het college stelt voor om bij de garantstelling uit te gaan van de rente die de BNG vaststelt en hier bovenop een garantstellingsprovisie van 0,5% te zetten. Op deze manier ontvangt de gemeente enerzijds een bedrag aan inkomsten. Anderzijds is met deze garantstelling sprake van marktconforme rente.

Op dit moment hanteert de BNG een rente van circa 0,5% voor deze leningen, met de garantstellingsprovisie wordt deze rente verdubbeld. De rente die het Energiefonds Overijssel rekent is momenteel 1,5 tot 2%, dit geldt ook voor de rente op energie bespaarleningen.

Garantstellingsaanvragen, cumulatief tot € 1 miljoen, gaan via het college en boven € 1 miljoen worden deze ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad;

Uitvoering

Na positief besluit op dit raadsvoorstel kan het Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente met de deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen beginnen met het ontwikkelen van projecten in het kader van de opwekking van Duurzame Energie.

Evaluatie

In de jaarrekening zal jaarlijks verslag worden gedaan van de verstrekte garantstellingen. Na 2,5 jaar vindt evaluatie plaats en worden de resultaten aan de gemeenteraden van Dinkelland en Tubbergen verstrekt.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Beide gemeenten hebben geharmoniseerd beleid dat van toepassing is op deelname in een rechtspersoon als het REB-NOT. Via de nota verbonden partijen en nota leningen en garantstellingen wordt hier richting aan gegeven.

Dit zelfde voorstel ligt ook bij de gemeente Tubbergen voor.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de plv. secretaris

G. van Hofwegen

de burgemeester

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 8 maart 2022
Nummer: 23 B
Onderwerp: Garantstelling voor duurzame energieopwekking van REB NOT

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 18 januari 2022, nr. 23 A;

gelet op het advies van de commissie Sociaal Domein en Bestuur van 15 februari 2022;

gelet op artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet

besluit:

1. De coöperatie Regionaal Energiebedrijf Noordoost Twente (REB-NOT) en de daarin deelnemende coöperaties, stichtingen en verenigingen aan te wijzen als door de gemeenteraad 'goedgekeurde partij' op de invulling van de publieke taak in de zin van de Wet Fido en de Nota Geldleningen en garantstellingen;
2. Garant te staan voor leningen op projecten die voortkomen uit het REB-NOT;
3. Garantstellingsaanvragen, cumulatief boven € 1 miljoen ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad;
4. In 2024 de uitvoering van de garantstellingen te evalueren en voor te leggen aan de gemeenteraad.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 8 maart 2022

de raadsgriffier,

mr. O.J.R.J. Huitema MPM

de voorzitter,

J.G.J. Joosten